

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **R. S.**, zastoupené Mgr. Martinem Rybníkářem, advokátem se sídlem třída Kpt. Jaroše 3, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 3. 2015, čj. MV-170516-4/VS-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 4. 2019, čj. 5 A 71/2015-74,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ministerstvo vnitra, které je v této věci žalovaným, nevyhovělo svým rozhodnutím ze dne 27. 11. 2014 žádosti žalobkyně o udělení státního občanství České republiky, kterou žalobkyně podala za sebe a za svou nezletilou dceru. Rozklad proti tomuto rozhodnutí zamítl ministr vnitra dne 6. 3. 2015. Důvodem nevyhovění žádosti bylo to, že žalobkyně opakovaně hradila opožděně pojistné na veřejné zdravotní pojištění, a tím nesplnila podmínku upravenou v § 7 odst. 1 písm. e) zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

[2] Žalobkyně podala žalobu, tu však Městský soud v Praze zamítl rozsudkem ze dne 10. 4. 2019.

[3] V kasační stížnosti proti tomuto rozsudku žalobkyně (stěžovatelka) namítla nesprávné posouzení právní otázky a vady řízení před správním orgánem. Pokud žalovaný dospěl k tomu, že stěžovatelčina dcera splňuje všechny podmínky pro udělení státního občanství, měl respektovat zásadu jednotnosti státního občanství rodičů a dítěte a udělit státní občanství jak dceři, tak samotné stěžovatelce. Stěžovatelčina pochybení ve vztahu k platbám pojistného jsou pak nevýznamná (několikadenní zpoždění), pojistné bylo nakonec vždy uhrazeno (včetně penále) a v současnosti stěžovatelka nic nedluží. K tomu stěžovatelka odkázala na rozsudek Městského soudu v Praze publikovaný pod č. 1117/2007 Sb. NSS. Pozdní platby neměly žádný

zásadní vliv na financování stěžovatelčiny zdravotní péče ani na fungování Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR; proto nemůže být stěžovatelčino pochybení pokládáno za závažné. Stěžovatelka má za to, že v řízení před správními orgány i před soudem bylo porušeno její právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Žalovaný krom toho pochybil i tím, že nerespektoval zásady správního řízení upravené v § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu (zásady zákonnosti, ochrany dobré víry, individuálního posouzení a oprávněného očekávání).

[4] Žalovaný se ztotožnil se závěry městského soudu a navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

[5] Kasační stížnost není důvodná.

[6] Podle § 7 odst. 1 písm. e) zákona o nabytí a pozbytí státního občanství lze státní občanství na žádost udělit fyzické osobě, která kromě splnění dalších podmínek plní též *povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky*, **povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky**. Stěžovatelce nebylo státní občanství uděleno proto, že měla opakovaně v průběhu několika let nedoplatky na účtu pojistného hrazeného na veřejné zdravotní pojištění. Dlužné částky nakonec vždy doplatila (jednorázovými platbami vyšších částek), opakovaně jí bylo vyměřeno penále, které rovněž uhradila.

[7] Úvodem je třeba říci, že kasační stížnost je ve své velké části neprojednatelná. Kdyby nebylo jedné pasáže v bodě 3 kasační stížnosti, v níž stěžovatelka reaguje na některé formulace městského soudu, musela by být celá kasační stížnost odmítnuta jako nepřipustná.

[8] Celý bod IV.2 kasační stížnosti je doslovně převzat ze žaloby. Stěžovatelka zde tak opětovně pronáší úvahy, na které již městský soud konkrétně reagoval, a neprojevuje žádnou snahu s městským soudem polemizovat či poukázat na něco, co třeba městský soud přehlédl. Takové kasační námitky jsou nepřipustné (srov. usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS), protože kasační stížnost má přinášet argumenty proti rozhodnutí správního soudu prvního stupně, nikoli doslovně opakovat argumenty proti rozhodnutí správního orgánu, které už byly jednou vypořádány.

[9] I pokud by soud odhlédl od konkrétní úpravy kasačních důvodů v § 103 odst. 1 soudního řádu správního, musel by trvat na tom, že pánem soudního řízení, které se vede na návrh, je navrhovatel (zde tedy stěžovatelka): především navrhovatel tedy do značné míry určuje, jak bude řízení probíhat a čím vším se soud bude zabývat. Tato moc nad řízením s sebou nese práva i povinnosti. Je na navrhovateli, zda řízení zahájí, a je jeho právem je z vlastní vůle ukončit. Má-li ale řízení mít nějaký smysl, je také věcí navrhovatele, aby soudu přesvědčivě vyložil svůj případ. Soud se pak bude věcí poctivě zabývat v takovém rozsahu, v jakém mu to argumenty návrhu umožní. To má i svůj rub: nevěnoval-li navrhovatel svému návrhu dostatečnou pozornost, nedostane se mu ani od soudu pečlivé procesní reakce. Ostatně by nebylo ani procesně účelné, ani obecně lidsky správné, aby soud věnoval svůj čas a úsilí (které jsou nákladně hrazeny ze státního rozpočtu) dokumentu, jemuž navrhovatel nevěnoval úsilí vůbec žádné. Přísně logickou reakcí na část IV.2 kasační stížnosti by bylo doslovně zkopírovat do nynějšího rozsudku podstatné pasáže rozsudku městského soudu; to však NSS pokládá za zbytečné i málo důstojné.

[10] Nepřipustné jsou i námitky, v nichž se stěžovatelka dovolává čl. 36 odst. 1 Listiny a § 2 odst. 1, 3 a 4 správního řádu. Jakákoli námitka vznesená před správním soudem – ať už žalobní, nebo kasační – musí mít totiž především svou skutkovou složku, a je-li to možné, i složku právní

(žalobní či kasační bod je tak v ideálním případě kombinací právního a skutkového tvrzení). Projednatelnou námitkou však není holá citace určitého ustanovení právního předpisu, o němž navrhovatel jen tvrdí, že bylo porušeno. Stěžovatelka vznesla v žalobě konkrétní skutkové námitky a z nich dovozovala, že správní orgán vyložil nesprávně § 7 odst. 1 písm. e) zákona o nabývání a pozbývání státního občanství. Těmito námitkami se městský soud zabýval. Citace jednoho ustanovení Listiny a tří ustanovení správního řádu, která byla zahrnuta do kasační stížnosti, však k věci už nic argumentačně nepřináší: jedná se jen o jakési okrasné pasáže, které mají nejspíš za účel zvýšit působivost textu v očích právního laika. Nemohou však přivést soud k tomu, aby se věci věnoval ještě z jiných úhlů pohledu než z těch, které už byly dříve prozkoumány.

[11] Jedinou přípustnou částí kasační stížnosti jsou tak ty odstavce bodu IV.3, které nesouhlasí s tím,

- jaký význam připsal městský soud *opakovaným* opožděným platbám a tomu, že byly opožděny i o *několik týdnů*; a
- že městský soud nerespektoval zásadu jednotnosti státního občanství rodičů a dítěte a neudělil stěžovatelce státní občanství navzdory tomu, že její dcera podmínky pro udělení státního občanství splňovala.

[12] NSS se shodně s městským soudem domnívá, že opožděné platby pojistného nelze považovat za bezvýznamné opomenutí *právě kvůli tomu*, jak moc byly opožděné a že nešlo o jednorázové pochybení z rozržitosti. V tom nelze tuto věc srovnávat s věcí, jíž se týkal výše citovaný rozsudek č. 1117/2007 Sb. NSS. V oné věci byla zamítnuta žádost o státní občanství proto, že rodiče zletilé žadatelky v době, kdy ona sama ještě chodila na základní školu, neoznámili správnímu orgánu místo svého (a tedy i žadatelčina) trvalého pobytu; tím porušili ustanovení zákona o pobytu cizinců. Soud označil toto pochybení za formální opomenutí, které navíc nebylo přičitatelné žadatelce, a rozhodnutí o neudělení státního občanství zrušil.

[13] V nynější věci, byť i zde nejde o žádné zavrženíhodné jednání, „jen“ o neplnění menších finančních povinností vůči zdravotní pojišťovně (tisíce, později stovky korun dlužného pojistného několikrát do roka po dobu několika let), je ale pochybení mnohokrát opakované a přičitatelné dospělé stěžovatelce, která v ČR žije od roku 1999 a dlouhá léta tu podniká. Krom toho jde o pochybení, kterému stěžovatelka mohla předejít, zejména poté, co se svou předchozí žádostí o státní občanství neuspěla z podobného důvodu. V řízení před soudem však stěžovatelka nijak nevysvětlila, proč svůj přístup k placení pojistného nezměnila – jen trvala na tom, že se přece nic tak vážného nestalo, protože to neohrozilo systém zdravotní péče v ČR. To ale není zákonné kritérium. Nejde tu o sankci, od níž by případně bylo možné upustit, pokud formálně nezákonné jednání bylo bez materiálního dopadu: naopak předmětem řízení je oprávnění v podobě nejužšího myslitelného vztahu ke státu, jehož získání je přísně regulováno zákonem i co do svých formálních stránek. Zákon neříká, že státní občanství bude uděleno každému cizinci, který nedůsledným plněním svých povinností nezpůsobí závažný následek. Naopak státní občanství může stát udělit jen těm žadatelům, kteří splnili všechny své zákonné povinnosti bezezbytku (nebyla-li jim některá z podmínek prominuta z důvodů předvídaných zákonem, viz § 11 zákona o nabývání a pozbývání státního občanství).

[14] Obstat nemůže ani námitka založená na zásadě jednotnosti státního občanství rodičů a dítěte. Stěžovatelka v podstatě navrhuje, aby to, že neplnila zákonnou podmínku, bylo přehlédnuto jen proto, že její dcera podmínky splňovala a že ji stěžovatelka zahrnula do své žádosti. Takto ale zásada jednotného státního občanství fungovat nemá: jejím cílem není umožnit zletilým rodičům obcházet zákonné podmínky přes své děti. Naopak primárně

se má občanství dětí odvíjet od občanství jejich rodičů, nejsou-li tu zvláštní důvody pro jiné řešení (k tomu viz judikaturu citovanou v bodě 27 rozsudku městského soudu). V nynější věci soud takové důvody nespatřuje a stěžovatelka je ani nijak nerozvinula.

[15] Stěžovatelčiny námitky byly nepřijatelné nebo nedůvodné, a NSS proto kasační stížnost zamítl.

[16] Stěžovatelka neměla v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému pak nevznikly náklady vyčítající se z jeho běžné činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. listopadu 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu